

KRALJEVINA JUGOSLAVIJA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

INDUSTRIJSKE SVOJINE

KLASA 15 (6)

IZDAN 1 NOVEMBRA 1938.

PATENTNI SPIS BR. 14422

Perić Marko, Brza Palanka, Jugoslavija.

Naprava za obeležavanje drvenih stabala.

Prijava od 9 februara 1937.

Važi od 1 februara 1938.

Predmet pronalaska je naprava koja služi u šumarstvu i opšte u drvnoj industriji. U šumarstvu služi da se njime obeleže stabla koja se smeju poseći, dok u drvnoj industriji može poslužiti za oznaku inicijala firme i redno obeležavanje materijala.

Do sada je u upotrebi za redno obeležavanje služio poznati „Geler-ov” kolo-broj i slični, a za oznaku vlasništva: u državnim šumama šumski žig, a u privatnoj žig sa inicijalima firme-vlasnika. Svaka naprava bila je zasebna i dopunjavala je jedna drugu, dok je napravom po pronalasku ovo rešeno ujedno.

Naprava se sastoji iz dva glavna dela: glave i žiga. Na nacrtu su pokazana četiri primerka naprave prema pronalasku gde slika 1 pokazuje uzdužni, a sl. 2, 3 i 4 poprečne preseke.

Žig je valjak 24 sa proizvoljnim inicijalima na donjem (debljem kraju) zarubu. U svom ležištu se održava delom 26 preko dela 25 i njegove opruge.

Clava se sastoji iz cilindra 1, u čijoj je unutrašnjosti ležište, pored žiga 24 i njegove opruge 32, i drvena ručica 33 kao i deo 27 za koji je ova, preko dela 30, pričvršćena čivijom 28.

Nešto iznad donjeg zaruba dela 1 smešten je deo 2, koji je takode cilindričan s jednim postranim ispustom na svojoj gornjoj uzdužnoj polovini i prstenastim ispustom pri gornjem zarubu. Na donjem kraju dela 2 je pričvršćena karika 4 iznad koje je smešten prstenasti deo 3 kroz koji su u krug poređani deset šupljih štapića za osnovne brojeve, iznad kojih je pak pri gornjem kraju dela 2 smešten

deo 9.

U postranom ispustu dela 2, koje opkoračuje deo 9 sa svojim otvorom sa strane, izrađena su ležišta delovima 10, 17, 19, kao i jednom od deset nosača brojeva 5-7, odakle se udara na stablo tražena brojka.

Pri gornjem kraju dela 1 smešten je i pričvršćen otvorom svoga dna zvonasti deo 16, čija je uloga objašnjena pri opisu funkcionisanja naprave.

Deo 19 je čivija čija se glava proizvoda u dva kraka koji, prolazeći kroz deo 2, opkoračuju svoju oprugu i izlaze na spoljnu stranu dela 2 gde su vezani sa čivijom 20.

Naprava se upotrebljava na sledeći način.

Ručica 33 uzme se u obe ruke i okomitim udarcem naprave u zasek na stablu dobiju se otisci žiga 24 i prve brojke. U tome međuvremenu je i deo 29 zariven u drvo i za ovo pričvrstio napravu, gde se ova sad pridržava levom rukom da bi se pojedinačnim udaranjem dobio otisak sledećih brojki. Ovo se postiže povlačenjem slobodnom rukom dela 2 na delu 1 preko dela 21 do dela, 16, koji se sad uz ovaj pričvrsti delom 17. Sad je deo 16 izravnjao gornje površine dela 9 i dela 10 odnosno 15 sa delom 2, te se kružni prsten 3 može slobodnom rukom obrtati na delu 2 da bi se željena brojka dovela u ležište dela 2. U istom međuvremenu, preko dela 10, deo 11 izišao je iz svoga ležišta ispod donjeg zaruba poluge na ispustu dela 2, te je ovaj pomoću opruge 23 prelomljen na delu 10 i zauzima okomit pravac na deo 1. A sad je i opruga dela 13 oslobođena i

ovaj podigla tako da je sad deo 14, koji je od platna, ispod sume brojke čiji se otisak traži, a koju ima prevući bojom kad je ova na svome putu ka predmetu, jer se deo 13 odnosno 14 susretne sa istom, kad se preko dela 17 oslobodi opruga 32 i potisne deo 2 na donji kraj dela 1.

Deo 19 reguliše odnos obrtanja dela 2 na delu 1 zbog potrebnog ostojanja od otiska jedne do druge brojke.

Deo 28 vrši dvojaku ulogu: da veže deo 30 u delu 27 i da pomoću svoje opruge i udubljenja u delu 1 spreči slobodno kružno klaćenje dela 1 na delu 27 odnosno ručici 33.

Deo 25 vrši takode dvojaku ulogu: da pomoću svoje opruge deo 26 održi u svome ležištu i da svojim drugim krakom preko zareza na delu 27 pridrži deo 24 u ležištu dela 1 u onom položaju koji je ovaj dobio prilikom udarca u stablu, te da bi se deo 29 mogao održati u predmetu i uz isti pridržati naprava za vreme obeležavanja.

Kad je ovaj rad dovršen na jednome stablu naprava se od istog odvoji obrtanjem ručice 33 ulevo, potom se preko dela 20 povuče upolje deo 19 i deo 2 obrne takode ulevo slobodnom rukom do prvopolazne tačke. Zatim se lakšim pritiskom gornjeg kraja obične olovke potisne deo 26 u unutrašnjost naprave, te se opruga 32 oslobodi i deo 24 vrati u prvobitni po-

ložaj — kao na slici 1.

Mogućnost skidanja žiga sa naprave ima tu prednost što se po potrebi može uglaviti žig sa inicijalima koji se žele. Otisci naprave doznačenih stabala ne mogu brzo urasti, jer su udareni kružno u sredini zaseka, a udaranje je pojedinačno svake brojke, te pravilno i čitko. Pošto se otisci udaraju kružno, to netreba ni puno prostora čime se izbegavaju ozlede dubećih stabala, a kontrola je omogućena, kako u pogledu falsifikata tako i u pogledu čistote i trajnosti udarenog broja. Upotrebom naprave potreban je jedan radenik manje nego li sa dosadašnjim.

Patentni zahtev:

Naprava za vlasno i redno obeležavanje stabala i drvenog materijala naznačen time, što ima žig (24) za vlasno obeležavanje i postrojenje za brojno obeležavanje, a koji se sastoji iz: dela (1) cilindričnog oblika u kome je smešten deo (27), koji služi za pričvrščivanje naprave uz predmet koji se obeležava preko čivije (29); dela (2) cilindričnog oblika sa ispuštom, kao i kružnog prstena (3) koji je nosač deset osnovnih brojeva i postroj nosača (10 i 11 - 14) za automatsko prevlačenje brojki bojom čiji se otisci žele, te kao i regulatora 19 koji reguliše odnos obrtaja dela (2) na delu (1).

Fig. 1

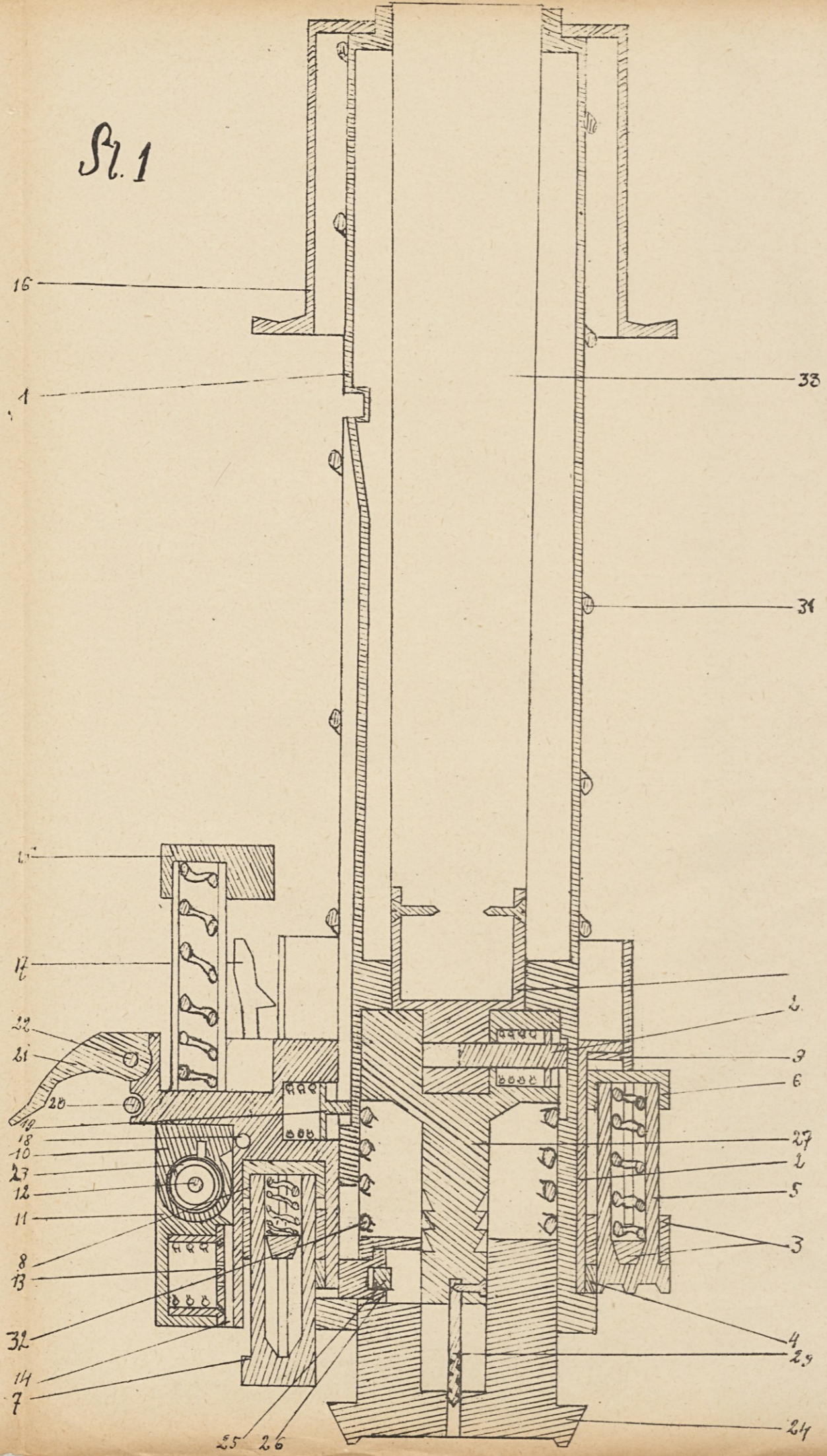

Fig. 4

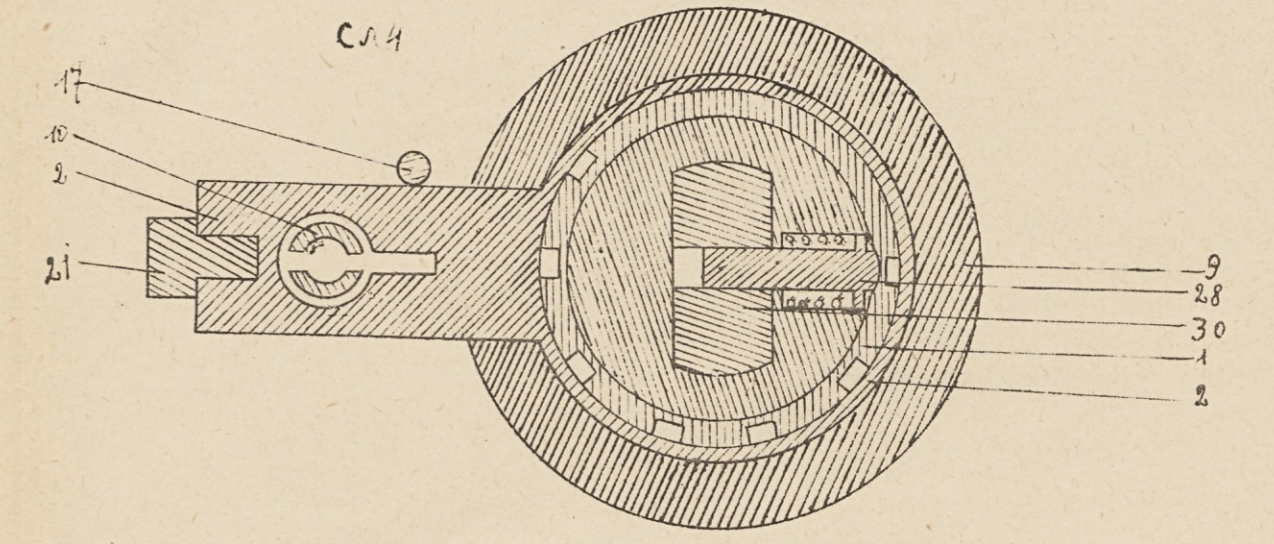

Fig. 5

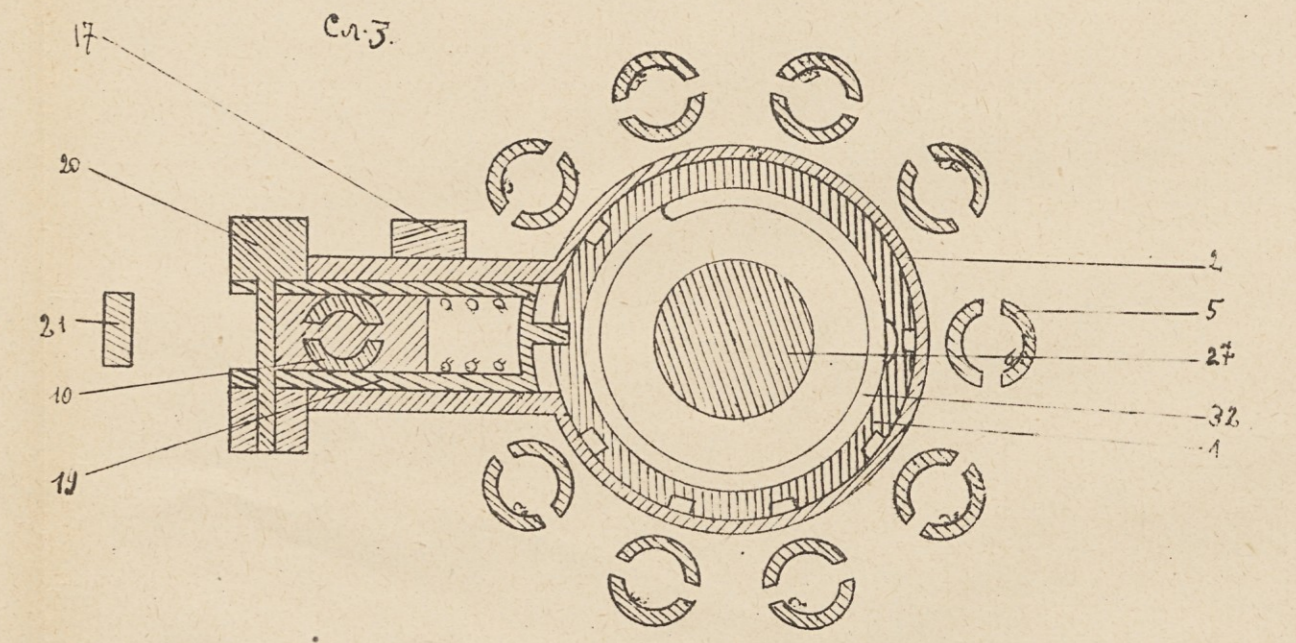

Fig. 2

